

По-перше, активного діалогічного характеру лекції надає полемічний виклад, у ході якого викладач, розкриваючи шлях пошуку істини, супроводжує його запитаннями типу «З чого почати? На якій підставі? Звідки це випливає? Які аргументи свідчать на користь цього?» тощо. Студенти таким чином отримують досвід ведення полеміки.

По-друге, важливо підвищити статус студентських запитань щодо матеріалу лекції. Для цього можна використати наступний інструментарій: а) протягом усього заняття, а не тільки наприкінці лекції, виділяти кілька хвилин для формулювання студентами своїх запитань; б) позитивною реакцією переконати студентів, що їхні запитання не здаються викладачеві недоцільними; в) запропонувати кожному студенту сформулювати по одному запитанню і довільно вибрати декілька з них, щоб запобігти упередженому ставленню аудиторії до тих, хто ставить запитання; г) заохочувати самих студентів до відповіді на запитання своїх товаришів тощо.

УДК 378.1.001.76

Н.М. Федоренко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

О.Г. Марушева, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Сфера вищої освіти являє собою одну з найбільш інноваційних галузей, які багато в чому визначають створення інноваційного клімату і конкурентоспроможності економіки в цілому. У ході здійснення і поширення інновацій у сфері освіти формується і розвивається сучасна освітня система – глобальна система відкритої, гнучкої, індивідуалізованої, безперервної освіти людини протягом всього її життя.

Інноваційна освіта передбачає не тільки використання в навчальному процесі нових наукових знань, але й включає сам процес творчого пошуку нових знань в якості компоненти освітнього процесу. Саме тому в основі інноваційного розвитку вищої освіти знаходяться його фундаментальність, науковість, системність та практична спрямованість.

Специфічність інновацій у вищій освіті пов'язана з тим, що вони, по-перше, завжди містять нове вирішення актуальної проблеми в галузі вищої школи; по-друге, їх використання приводить до якісно

нових результатів освітньої діяльності, по-третє, їх упровадження викликає якісні зміни інших компонентів єдиної системи вищої освіти.

Для того, щоб підвищити ефективність інноваційної діяльності на рівні вищих навчальних закладів, в першу чергу необхідно:

- забезпечити технологічну спрямованість фундаментальних і пошукових наукових досліджень в університетах;

- розвивати у вузах дослідно-конструкторські роботи;

- створювати і розвивати в університетах структури, що забезпечуватимуть технологічний трансферт і комерціалізацію результатів наукових досліджень, патентів і розробок;

- цілеспрямовано перетворювати найбільш розвинені вузи в навчально-науково-інноваційні комплекси з метою реалізації повного інноваційного циклу: ідея – розробка – маркетинг – виробництво – інновація – споживач (ринок);

- організовувати підготовку для інноваційної діяльності в університетах та університетських технопарках команд менеджерів, що забезпечуватимуть управління інноваційними проектами;

- орієнтувати ВНЗ на виконання великих корпоративних інноваційних проєктів за участю низки університетів, промислових підприємств, фірм, інвесторів;

- організовувати у ВНЗ роботи з розробки науково-методичного та нормативного забезпечення інноваційної діяльності.

Процес структурного реформування національних систем освіти, зміни освітніх програм та інституційних перетворень має відбуватися за такими головними напрямками: прийняття зручних та зрозумілих градацій дипломів, ступенів і кваліфікацій; запровадження двоступеневої системи освіти; впровадження єдиної системи кредитних одиниць; визначення та дотримання європейських стандартів якості освітніх послуг; усунення перепон для більшої мобільності студентів, викладачів, дослідників та управлінців вищої школи.

Одним з перспективних шляхів оновлення вищої освіти є створення навчальних і навчально-науково-виробничих комплексів. Це дасть можливість сформуванню потужні регіональні, корпоративні та дослідницькі університетські центри, в яких буде зосереджено високий методичний, науково-педагогічний і виховний потенціал, а також вирішити проблеми якісного кадрового забезпечення навчального процесу, провести якісний моніторинг вищої освіти в державі та забезпечити належну якість організації навчального процесу, наукової діяльності та якості вищої освіти тощо.

Вся багатогранність формування і впровадження інноваційної політики вищої школи повинна підлягати певним формуючим принципам, які забезпечуватимуть поступальність та самодостатність,

а разом з тим – ефективність інноваційного розвитку. У цьому плані основним організаційним засобом у конкретному здійсненні програми інноваційного розвитку є інноваційний освітній проект, реалізація якого дозволяє створювати нові або модернізувати існуючі освітні технології, продукти, устаткування, навчально-методичне забезпечення і засоби учбово-освітнього профілю, структурні і інфраструктурні нововведення у сфері освіти, а також надавати нові освітні послуги і готувати фахівців, затребуваних на ринку праці, створювати і комерціалізувати нові або модернізувати існуючі науково-технічну продукцію, технології або послуги.

Успішне вирішення різноманітних проблем і завдань модернізації за певними напрямками передбачає перехід ВНЗ України зі стану традиційного, сталого функціонування з елементами відставання від викликів часу в режим інноваційного розвитку, що забезпечує підготовку конкурентоспроможних спеціалістів.

УДК 378.14

А.А. Харківська, д-р пед. наук, проф. (КЗ «ХГПА» Хар. обл. ради, Харків)

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ У ПРОЦЕСІ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Єдиною метою асистентської практики є формування готовності студентів-магістрів до викладацької діяльності у ВНЗ. Під час проходження педагогічної (асистентської) практики студенти ознайомлюються з навчальним закладом, вивчають досвід роботи викладачів, удосконалюють методику написання конспектів, продовжують оволодівати алгоритмом підготовки до лекцій, практичних і семінарських занять, опановувати систему оцінювання діяльності студентів за критеріями, визначеними відповідно до накопичувальної кредитно-трансферної системи, вивчають особливості поведінки та діяльності студентів різних курсів.

Основні завдання асистентської практики: розвиток професійних умінь педагогічної діяльності викладача шляхом залучення магістрів до виконання різних форм навчально-виховної роботи у ВНЗ; формування вмінь планувати та організувати навчально-методичну роботу викладача (у межах окремого заняття, теми, курсу); формування готовності магістрів до здійснення виховної роботи зі студентами та студентськими групами.